

Verworpen

6 m.12

Kaderbrief 2027-2030

Motie 'Reserve Opvang Vluchtelingen - Verzoek rekenkameronderzoek'

De gemeenteraad van Oss, in vergadering bijeen op 9 juli 2026,

Constateernde dat:

- de gemeente elk jaar minimaal €4 miljoen uit de Reserve Opvang Vluchtelingen haalt (€16 miljoen over 2025-2027)¹ en dit geld gebruikt voor de reguliere begroting;
- het college zelf zegt dat de begroting van 2027 alleen positief lijkt door die €4 miljoen²;
- er tegenstrijdigheden lijken te bestaan in hoe het college deze reserve beschrijft (geoormerkt, niet-verlaagbaar, volledige beleidsvrijheid én gesloten systeem);³
- de reserve niet is uitgesplitst per geldstroom, terwijl die stromen verschillende regels hebben;

Incidentele voordelen				Bedragen x € 1.000			
Nr	Progr.	Bron *	Omschrijving	2025	2026	2027	2028 2029
1	1	PB 2025	Vrijval reserve beschermd wonen	-2.475			
2	1	PB 2025/2026	Inzet reserve vluchtelingen	-4.000	-8.000	-4.000	

² "Het saldo van de begroting 2027 is op dit moment voordelig. Dit komt echter vooral door onttrekking aan de reserve vluchtelingen van € 4 miljoen in dat jaar. Een onttrekking aan een reserve is een incidentele post (en dus geen structurele baat)." Zie:

Begrotingsjaar 2027

We stellen een meerjarenbegroting op, maar voor onze toezichthouder ligt de focus op het jaar 2027. Het begrotingsjaar 2027 moet structureel in evenwicht zijn. Dit is een belangrijk kader vanuit onze provinciale toezichthouder. Structureel evenwicht houdt in dat structurele lasten gedekt worden met structurele baten. Bij het beoordelen van onze begroting beoordeelt de provincie dus eerst het begrotingsjaar 2027. Wanneer deze niet structureel sluitend is, dan kijken ze naar onze meerjarenbegroting om hun oordeel te geven.

Het saldo van de begroting 2027 is op dit moment voordelig. Dit komt echter vooral door onttrekking aan de reserve vluchtelingen van € 4 miljoen in dat jaar. Een onttrekking aan een reserve is een incidentele post (en dus geen structurele baat). Als we de incidentele lasten en baten uit de begroting 2027 halen, is de conclusie (op basis van de programmabegroting 2026-2029) dat we starten met een 'structureel' tekort in Jaarschijf 2027 van € 0,5 miljoen. Dit structureel tekort loopt in deze begroting meerjarig op tot € 3 miljoen, wat we het "geaccepteerd" tekort noemen.

³ 5. Gemeente Oss, Kaderbrief 2027-2030, overzicht reserves, blz. 29 (reserve Opvang Vluchtelingen, stand € 27,224 mln per 1-1-2026): "We reserveren overschot op de rijkselden om huisvesting en zorg voor vluchtelingen duurzaam te organiseren."

6. Gemeente Oss, Jaarstukken 2025 — Jaarrekening bijlagenboek, blok "Opvang Vluchtelingen (742053)", blz. 34 (zelfde pagina als bron 1): op de vraag "Kan de reserve verlaagd worden?" luidt het antwoord "nee". De beleidsdoel-toelichting op dezelfde pagina: "Het rijk heeft een bekostigingsregeling ontwikkeld waarmee gemeenten in beginsel schadeloos gesteld worden voor de kosten die zij maken. Vanaf 2022 hebben we het overschot van de exploitatie van de vluchtelingenlocatie gestort in deze reserve."

7. Gemeente Oss, brief "Beleidsvrijheid reserves" (antwoord op de vraag van dhr. Van Gerven, rekeningcommissie 11-6-2026), opgenomen als bijlage bij de Technische vragen Kaderbrief 2027-2030, versie 2 (8-7-2026): in het overzicht reserves (blz. 23) staat Opvang Vluchtelingen aangemerkt met "volledige beleidsvrijheid"; op blz. 24 vermeldt dezelfde brief de reserve onder "Reserves met een 'gesloten systeem'", met de toelichting "Voor een aantal reserves geldt dat we overschotten of tekorten die bij de jaarrekening ontstaan verrekenen met een bijbehorende reserve" (genoemd: o.a. Opvang vluchtelingen).

- de raad akkoord is gegaan op 26 oktober 2023 met het voorstel van de verhoging van het investeringskrediet vluchtelingenlocatie Spitsbergerweg – Machareneweg met de voorgestelde inzet van de reserve, zie [bijlage 3](#) ⁴
- de situatie voorkomen dient te worden dat incidentele middelen voor de vluchtelingenopvang als structureel dekkingsmiddelen worden ingezet.

Overwegende dat:

- Een reserve met een gesloten systeem enkel voor betreffend onderwerp gebruikt kan worden;
- het frequent onttrekken van de Reserve Opvang Vluchtelingen aan de algemene reserve bijdraagt aan een afhankelijkheid van inkomsten gegenereerd door vluchtelingenopvang;

⁴ Bijlage 3 - Inzet reserve Opvang Vluchtelingen (742053)
Project: nieuwbouw vluchtelingen Machareneweg / Spitsbergerweg

Bijlage 3 - Inzet reserve Opvang Vluchtelingen (742053)
Project: nieuwbouw vluchtelingen Machareneweg / Spitsbergerweg

1 VERWACHTE STAND VAN DE RESERVE OP 30-9-2024

We kunnen een deel van de investering trekken uit de reserve Opvang Vluchtelingen (742053). Het saldo op 30 sep. 2024 moet wel Bas is van de raming is het werkelijk saldo in de jaarrekening per 31 december 2022. Stortingen in de periode daarna bestaan uit ver overschotten op de exploitatie van de Raadhuisaan. We gaan in de berekening uit van het feit dat de bekostiging in 2024 gelijk is al van 2023 en omstandigheden in 2024 gelijk blijven aan die van 2023.

Jaar	Stand 1 jan (A)	Baten exploitatie	Lasten exploitatie	Overschot exploitatie (B)	Onttrekking (C)	Stand 31 dec (A + B - C)
Boekjaar 2023 (prognose)	€ 5.379.000	€ 15.837.745	€ 6.204.647	€ 9.552.898	€ 0	€ 14.931.898
Boekjaar 2024, aan 1m sep (prognose)	€ 14.931.898	€ 10.492.312	€ 4.507.064	€ 5.985.248	€ 0	€ 20.917.146
Boekjaar 2024, tot 1m dec (prognose)	€ 20.917.146	€ 3.497.438	€ 1.502.355	€ 1.995.083	€ 0	€ 22.912.229

2 VOORGESTELDE INZET VAN DE RESERVE

Het doel van de reserve is als volgt omschreven in de nota reserves:
We willen deze middelen reserveren om huisvesting en zorg voor vluchtelingen in brede zin duurzaam en structureel te organiseren.

We hanteren de volgende overwegingen bij het onttrekken van bedragen uit de reserve:
- Door de reserve als dekking te gebruiken voor investering in structurele huisvesting dalen de toekomstige lasten voor de gemeente.
- Er is sprake van onzekerheid in de bekostiging van huisvesting door het rijk in de toekomst. We willen dit risico maximaal mitigeren.
- We willen in staat zijn om incidenten in de lasten te kunnen opvangen. De reserve kan als buffer functioneren voor dit doel.

Rekening houdende met deze uitgangspunten stellen we voor de reserve als volgt in te zetten:

Bedrag dat we willen onttrekken ter dekking van kapitaallasten gebouw en gebied	88%	€ 18.500.000
Bedrag dat we willen onttrekken ter dekking van kapitaallasten verkeersmaatregelen	5%	€ 1.094.952
Bedrag gereserveerd voor (toekomstige) risico's	6%	€ 1.322.195
Geraamd saldo van de reserve op 30 september 2023	100%	€ 20.917.146

Disclaimer
De prognoses voor 2023 en 2024 zijn gebaseerd op de realisatie tot en met 12 september 2023 aangevuld met voorziene ontwikkelingen.
We hebben een rekening gehouden met een beperkte daling van de vergoeding door het rijk in 2024.

- De raad kan pas een goed besluit nemen wanneer er volledige duidelijkheid bestaat over welk geld vrij beschikbaar is en welk geld gebonden is of moet worden terugbetaald.

Verzoekt de rekenkamer van de gemeente Oss een onderzoek in te stellen dat in elk geval:

1. de reserve Opvang Vluchtelingen uitsplitst per geldstroom (Oekraïne, COA, spreidingswet), en per bron aangeeft of het geld vrij besteedbaar is⁵, terug moet naar het Rijk, of vastligt voor de locatie;
2. in beeld te brengen in hoeverre er wordt voldaan aan de uitgangspunten van 2023 (zie bijlage 3);
3. Bij voorkeur hierover vóór de Programmabegroting 2027-2030 aan de raad rapporteert;

en gaat over tot de orde van de dag.

Namens de fractie van FVD Oss, Marjolein van Hattem & Miggel Voets

Bijlage: Bronnen

Elk citaat hieronder is verbatim geverifieerd tegen het brondocument; datum en paginanummer zijn vermeld. De nummering komt overeen met de voetnootverwijzingen (^{1 2 3} ...) in de amendementstekst hierboven.

1. Gemeente Oss, Jaarstukken 2025 — Jaarrekening bijlagenboek, blok "Opvang Vluchtelingen (742053)", blz. 34 — onttrekkingen 2025: "€ 4 miljoen inzet reserve vluchtelingenopvang ten gunste van Gemeente Oss." (jaarstukken 2025, behandeld raad 25-6-2026)
2. Gemeente Oss, Kaderbrief 2027-2030, blz. 9: "Het saldo van de begroting 2027 is op dit moment voordelig. Dit komt echter vooral door onttrekking aan de reserve vluchtelingen van € 4 miljoen in dat jaar. Een onttrekking aan een reserve is een incidentele post (en dus geen structurele baat)." (agendapunt 6.1, raadsvergadering 9-7-2026)
3. Gemeente Oss, Raadsinformatiebrief "Opvang vluchtelingen — deel 5", 17-10-2022, blz. 3-4: "Aan baten verwachten we een bedrag over 2022 van afgerond 10,6mln te ontvangen. Dat is fors hoger dan de lasten. De belangrijkste reden dat we als gemeente geld 'over houden' is dat we onze huisvesting niet hebben gekocht of gehuurd." en (blz. 4): "...hebben we dit overschot van afgerond 6,0mln in een reserve Opvang Vluchtelingen gestort."
4. Brabants Dagblad, interview met Angelo Schuurmans (directeur Stichting Thuis in Oss), 22-2-2026: "Het kost namelijk minder dan wat het Rijk er per opvangplek voor betaalt. Oss houdt er netto dus geld aan over."
5. Gemeente Oss, Kaderbrief 2027-2030, overzicht reserves, blz. 29 (reserve Opvang Vluchtelingen, stand € 27,224 mln per 1-1-2026): "We reserveren overschot op de rijks gelden om huisvesting en zorg voor vluchtelingen duurzaam te organiseren."
6. Gemeente Oss, Jaarstukken 2025 — Jaarrekening bijlagenboek, blok "Opvang Vluchtelingen (742053)", blz. 34 (zelfde pagina als bron 1): op de vraag "Kan de reserve verlaagd worden?" luidt het antwoord "nee". De beleidsdoel-toelichting op dezelfde pagina: "Het rijk heeft een bekostigingsregeling ontwikkeld waarmee gemeenten in beginsel schadeloos gesteld worden voor de kosten die zij maken. Vanaf 2022 hebben we het overschot van de exploitatie van de vluchtelingenlocatie gestort in deze reserve."
7. Gemeente Oss, brief "Beleidsvrijheid reserves" (antwoord op de vraag van dhr. Van Gerven, rekeningcommissie 11-6-2026), opgenomen als bijlage bij de Technische vragen Kaderbrief 2027-2030, versie 2 (8-7-2026): in het overzicht reserves (blz. 23) staat Opvang Vluchtelingen aangemerkt met "volledige beleidsvrijheid"; op blz. 24 vermeldt dezelfde brief de reserve onder "Reserves met een 'gesloten systeem'", met de toelichting "Voor een aantal reserves geldt dat we overschotten of tekorten die bij de jaarrekening ontstaan verrekenen met een bijbehorende reserve" (genoemd: o.a. Opvang vluchtelingen).

⁵ waaronder de vraag of het COA-geld voor de jaren 2022 tot en met 2025 volledig met het COA is vastgesteld en afgerekend.

8. Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne (BooO) — vast normbedrag, overschot in beginsel vrij besteedbaar — versus de COA-bekostigingssystematiek voor asielopvang, die werkt met bevoorschotting en afrekening (te veel ontvangen voorschot moet terug). Dat de rijksbekostiging een kostenvergoeding is, bevestigt de jaarrekening 2025 zelf (blz. 34): “Het rijk heeft een bekostigingsregeling ontwikkeld waarmee gemeenten in beginsel schadeloos gesteld worden voor de kosten die zij maken.”

9. Gemeente Oss, Jaarverslag 2023 en Jaarverslag 2024 (Programma 1 Welzijn en Zorg, Stortingen reserves): “We hebben € 1,7 miljoen [2023] / € 1 miljoen [2024] meer in de reserve Vluchtelingen gestort. Dat komt vooral door de middelen die we ontvangen hebben voor onze crisisnoodopvang voor het COA.”

10. Gemeente Oss, Raadsvoorstel “Verhoging investeringskrediet vluchtelingenlocatie Spitsbergerweg-Macharenseseweg”, 18-9-2023 (besloten 26-10-2023): blz. 7: “De lasten van dit investeringskrediet en de gebiedsontwikkeling kunnen we volledig uit de rijksmiddelen voor vluchtelingen financieren.” blz. 5: “In beginsel zijn er geen lasten die drukken op de begroting van de gemeente. We zetten de bijdragen van het rijk en het COA in voor het exploiteren van de huisvesting ... De reserve vluchtelingen [zetten we in ter dekking van kapitaallasten].” blz. 4: “Omdat we een ruim voldoende overschot voorzien in de prognose worden er geen lokale middelen ingezet voor de vluchtelingenopvang.” beslispunt 2 (blz. 1): “...een bestemmingsreserve kapitaallasten te vormen voor maximaal € 18,5 miljoen voor het gebouw en de gebiedsontwikkeling en € 1,1 miljoen voor verkeersmaatregelen.” Bevestigd in het eerdere Raadsvoorstel investeringskrediet vervangende huisvesting vluchtelingenopvang, 20-12-2022 (besloten 26-1-2023), blz. 3: “...gedeeltelijk investeringskrediet is volledig te financieren ... vanuit de beschikbare Rijksmiddelen.”